

30 JAAR “ROMERODAGEN” IN BRUGGE

Geworteld in pijn en verontwaardiging

Die morgen na 24 maart 1980: de wereldmedia maakten er een nieuwskop van. *De aartsbisschop van El Salvador doodgeschoten tijdens een mis!*

Overall werd deze misdaad als een ramp ervaren. Was het omdat hij zoveel hoop vertegenwoordigde? Of omdat hij op een zeldzaam klare en moedige manier opkwam voor de rechten van armen en verdrukten, en bleef doorgaan na voortdurende bedreigingen? Of incarneerde hij een evangelisch christendom, zoals (jongere) christenen van die generatie het wilden?

Ook in ons land was de verbijstering enorm. Nog maar enkele weken voordien had de K.U.Leuven Romero een eredoctoraat gegeven, onder opvallend grote publieke belangstelling. Wij, de basisgroepen, hadden hem in Brugge, op 31 januari ontmoet. Een onvergetelijke gebeurtenis, samen met Jan Deplancke en Roger Ponsele.

En dan die moord! Geen wonder dat we dezelfde avond al met honderden samenkwamen en beslisten al het mogelijke te doen om ‘de stem die ze het zwijgen hadden opgelegd, verder te laten klinken’ Dat was het embryo van wat een jaar later de eerste Romero-herdenking zou worden.

Na 30 jaar...

Elk jaar opnieuw probeerden we de ‘erfenis van Romero’ te actualiseren. De eerste 10 jaren met de focus vooral op El Salvador; er was ook zoveel om op de voet te volgen: de repressie - het moorden ging maar door, met als een van de pijnlijke hoogtepunten de wraak op de 6 jezuïeten en hun huispersoneel; de nefaste politiek van de U.S.A. in Latijns-Amerika, het verzet, de basiswerking, de vredespogingen ... Ontelbare getuigen, slachtoffers en hun verdedigers, analisten, politici van ginder en hier, waren onze gasten op de Romerodagen.. Geëngageerde voorgangers hielden in de kathedraal het profetisme wakker.

Al 20 jaar zitten we niet meer alleen in El Salvador. Dankzij het dieper intreden in de problemen van daar, en het analyseren van de oorzaken, ontdekten we meer en meer dat dezelfde mechanismen ook elders spelen. Ook bij ons. B.v.: toen we het vluchtelingenprobleem in Midden-Amerika, en later de exodus naar het Noorden wat nader bekeken, moesten we wel bij ‘onze’ vluchtelingen en illegalen arriveren. Engagement beperkte zich niet tot een storting op een rekening - manifesteren bij de poort van het gesloten centrum ‘de refuge’ moest ook.

Het werk is niet af. Motieven om te blijven zoeken en handelen.

Hoofdrede blijft de situatie van ontelbare groepen en volkeren die gebukt gaan onder een schromelijk onrecht. Mogen we aanvaarden dat de ‘ecologische voetafdruk’ van een Amerikaanse baby 420 maal groter is dan zijn Ethiopische leeftijdgenoot? Dat de marktwaarde van 22 spelers op de grasmat van Real Madrid tijdens een topmatch, tweemaal de begroting van Tsjaad is? Wie ontmaskert de dodende leugens en halve waarheden? Van wapenhandel tot marktprotectie? Wie wordt de klokkenluider voor al die verborgen agenda’s en de niets en niemand ontziende neoliberale plannen, plunderingen en privatiseringen?

Mogen we wel zwijgen? Moeten we niet veel luider en krachtiger protesteren? Laten we de profeten van onze tijd - vooral de bedreigde - niet in de steek? Of komen we alleen in beweging als we zelf bedreigd worden – denk aan de opwarming van de aarde?

Hoe kunnen we stem-van-de-stemlozen worden? Lokaal en mondiaal?

De inspirende Oscar Arnulfo Romero, anno 2010

Ik ben nu al 33 jaar bezig Romero te ontdekken. Met de jaren 'groeit' hij nog in zijn uniciteit. Zijn eretitel 'Voz de los sin voz' blijft een formidabele titel, een term waar je een methodiek, een visie of een programma kunt aan ophangen. Iets zoals het 'zien, oordelen en handelen van Jozef Cardijn.

Op zich dus al waardevol genoeg om de naam Romero te bewaren. Denk aan figuren als Gandhi, aan Damiaan Deveuster - symbolen van inzet en organisaties. De naam Romero zal er ons permanent aan herinneren dat hele groepen compleet vergeten worden of bijna nooit beluisterd. Niet door de opiniemakers. Niet door de beleidsvoerders. Niet door de economen..

Maar voor mij is Romero nog veel meer geworden.

Met name voor de kerk en de christenen zou hij een dwingende uitdaging moeten worden. Wellicht is het niet toevallig dat het graf van de aartsbisschop-martelaar verdreven werd uit 'zijn' kathedraal, naar een crypte eronder. Een groot deel van de Latijns-Amerikaanse hiërarchie zwijgt hem dood - terwijl massa's arme christenen aan de basis hem beminnen. Een vraag van mij om dieper te bestuderen:

- Zijn visie op 'geloof en evangelie' Zo'n 'bekoorlijk', krachtig en geloofwaardig geloof heb ik nergens gevonden, toch niet in die mate. Ooit kreeg ik een meditatieboekje van de zus van Monseñor, Zaïda Romero, met 365 korte citaten uit zijn toespraken en brieven. Meteen een levensprogramma voor elke christen, meteen een her-ijking voor het leven van kerk, op grote en kleine schaal. Nergens voel ik meer gedrevenheid voor de verdediging van het leven, vooral het leven van zij die 'geen leven hebben'. Nergens proef ik meer dat radicaliteit heel iets anders is dan extremisme of kortzichtigheid. Bij hem: eerbied voor zowel de rijke traditie als voor nieuwe inzichten. Zoveel direct contact met de slachtoffers, zoveel bereidheid om met anderen samen te zoeken, ook als zij andersdenkend zijn. 'Als de armen er mee gediend zijn, als de gerechtigheid maar toeneemt'. Niet ons instituut 'Kerk' primeert, maar het Rijk Gods telt. Ik sta verstomd hoe hij op niet meer zo jonge leeftijd nog zo ingrijpend kon veranderen in inzichten en keuzes. Ik smaak zowel zijn angsten en twijfels, als zijn bereidheid door te gaan, ondanks alles. Dé vindplaats van God, en de toetssteen voor de authenticiteit van het geloof werd meer en meer de arme. Alle gelovige Salvadorenen dachten aan Romero als ze deze kersttekst hoorden *De menslievendheid van God is op aarde* verschenen.

Een droom...

Kunnen we anno 2010 nog voldoende mensen samenbrengen om samen te zoeken hoe we metterdaad partners worden van de slachtoffers van onrecht? Die zijn er toch? Ook jongere mensen? Ook de slachtoffers zelf? Om meer stem te geven aan de stemlozen, na ze echt beluisterd te hebben? Om kleine(re) en grote(re) actieplannen te ontwikkelen? In de eigen groepen. Met bondgenoten van andere organisaties of bewegingen...

En welke theologen, basismensen of zoekende christenen willen zich engageren om (de volledige) Romero te (her)ontdekken en zijn inzichten en keuzes om te zetten in de Kerk en Maatschappij van vandaag. En liefst ook zelf binnentreden in een poging tot consequent leven.

Jef Ravelingien Hogeweg 114, 8200 Brugge Tel. en Fax 050/31 17 33

jef.ravelingien@skynet.be